

Małgorzata Hauke

Badania chemiczne, fizyczne i biologiczne dla celów konserwacji dóbr kultury - ogólnopolska konferencja we Wrocławiu

---

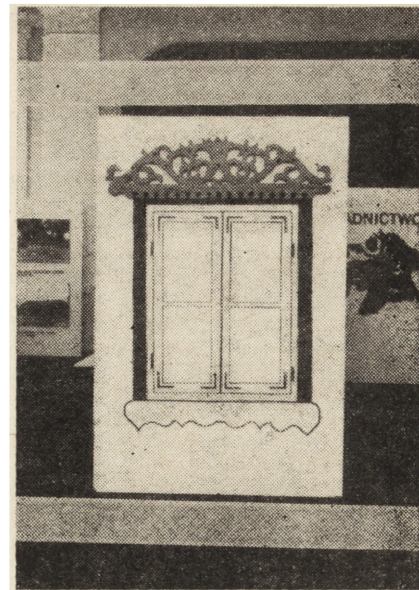
Ochrona Zabytków 34/1-2 (132-133), 110-111

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

1. 2. 3. Fragmenty ekspozycji wystawy w Suwałkach (fot. J. Mackiewicz)

ne). Postulowali aktywizację zakładów pracy, administracji oraz organizacji społecznych w celu nabywania i zagospodarowywania zabytkowych chałup, spichrzy itd. Wiele uwagi poświęcono konieczności uzmysłowienia społeczeństwu, a zwłaszcza użytkownikom, znaczenia i roli zabytków ludowych w procesie historycznym i ich wartości w kulturze narodowej. Sugerowano też, aby architekci projektujący w województwie suwalskim — jakże często — bezbarwne domy wiejskie czy osławione

„dacje” w stylu zakopiańskim nawiązywali do tradycji budownictwa tego terenu oraz urody miejscowego krajobrazu. Wystawa ukazała całą złożoność spraw związanych z ochroną zabytkowego budownictwa tradycyjnego. Z przedstawionych plansz i fotografii wyłonił się pesymistyczny obraz obiektów zabytkowych dla których los — w większości wypadków — jest nieprzychylny. Próby i przedsięwzięcia na rzecz ich ochrony, podejmowane ze strony osamotnionej często służby

konserwatorskiej, nie przyniosły dotąd zadowalających wyników. Brak funduszy i odpowiednich przepisów prawnych, trudności zaopatrzeniowe w materiały, kłopoty z wykonawcami itp. powodują, że prace w tej dziedzinie nie nadążają za potrzebami, a każdy rok przynosi straty trudne do odrobienia.

Z okazji wystawy wydano katalog (*Tradycyjne budownictwo ludowe woj. suwalskiego, Suwałki 1980*), który dostępnie informuje o budownictwie ludowym w województwie i jego walorach zabytkowych.

Wystawa prezentowana była i w innych miastach województwa suwalskiego, służąc sprawie popularyzacji ochrony dóbr kultury. Należy mieć nadzieję, że wywołała ona u zwiedzających głębszą refleksję na temat wspólnego dziedzictwa kulturowego i w ten sposób wniosła wkład w ratowanie dorobku otrzymanego po przeszłych pokoleniach.

Janusz Mackiewicz

BADANIA CHEMICZNE, FIZYCZNE I BIOLOGICZNE DLA CELÓW KONSERWACJI DÓBR KULTURY — OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA WE WROCŁAWIU

W dniach 18—20 września 1980 r. zorganizowana została przez wrocławski Oddział PKZ konferencja, w której wzięli udział pracownicy PKZ: chemicy, konserwatorzy i fizycy. Obecni byli również pracownicy ASP z Krakowa i Warszawy, Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa UMK w Toruniu oraz Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej.

Temat konferencji dotyczył ściślej współpracy głównie chemików i konserwatorów, ale również fizyków, geologów i biologów.

Spotkanie było okazją do zaprezentowania dorobku laboratoriów PKZ oraz przedstawienia kierunków prac nowo powstałego Zakładu Badawczo-Rozwojowego PP PKZ.

Prezentację problematyki Zakładu Badawczo-Rozwojowego stanowiły dwa referaty: referat dra J. Kehla pt. *Kierunki badań chemicznych konserwacji zabytków* na temat badań technologicznych, jakimi dysponuje Laboratorium, i metod konserwacji, jakie będą obowiązywały przy realizacji

tematyki badawczej; oraz referat opracowany przez mgr mgr J. Witrylaka, M. Nasteruka, J. Leszczyńskiego na temat konserwacji drewna archeologicznego metodą podwójnej impregnacji.

Program konferencji obejmował zagadnienia należące do następujących grup tematycznych:

- metody analityczne (identyfikacje),
- sposoby konserwacji,
- opracowanie nowych metod dla celów konserwacji obiektów zabytkowych.

W ramach wymienionych grup tematycznych wygłoszone zostały następujące referaty:

M. Rogóż (ASP — Kraków), *Zastosowanie spektrofotometrii absorpcyjnej w podczerwieni do identyfikacji żywic naturalnych*;

J. Rutkowski (ASP — Kraków), *Zastosowanie mikros sondy węglowej do badań składu pigmentów*;

E. Grudzińska, Z. Burski (PKZ — Oddział we Wrocławiu), *Zastosowanie elektroforezy do analizy spoiw białkowych*;

P. Karaszewicz (ASP — Kraków), *Usuwanie zeszkolonych warstw malowideł ściennych z zastosowaniem żywic jonowymiennych*;

W. Domasłowski, S. Skibiński, R. Dąbek (UMK — Toruń), *Zastosowanie jonitów do odsalania kamiennych obiektów zabytkowych. Elektrodializa membranowa*;

R. Mirowski (PKZ Oddział w Toruniu),

Ocena metody wzmacniania kamieni stabilną krzemionką;

D. Sobkowiak (PKZ Oddział w Toruniu), *Zaprawy hydrofobizowane dla potrzeb konserwatorskich*;

Z. Burski, A. Zygmunt (Politechnika Wrocławska), *Energia mikrofalowa jako czynnik sterylizujący i suszący*;

W. Domasłowski, J. Łukaszewicz (UMK — Toruń), *Badania nad strukturalnym wzmocnieniem wapienia pińczowskiego termoplastycznymi żywicami sztucznymi*;

J. Krause (UMK — Toruń), *Badania nad chemicznymi metodami usuwania nawarstwień korozyjnych powierzchni zabytkowych obiektów metalowych*;

E. Derkowska (PKZ Oddział w Toruniu), *Badanie próbek kamienia metodą termowizyjną*;

J. Ciabach (UMK — Toruń), *Badania nad odpornością materiałów na sztuczne starzenie*;

A. Zabża (Instytut Chemii Organicznej i Fizycznej Politechniki Wrocławskiej), *Kierunek prac związanych ze zwalczaniem owadów*;

A. Warchałowski (Instytut Zoologii Uniwersytetu Wrocławskiego), *Przegląd szkodników drążących drewno*.

Wygłoszony został również referat będący przeglądem literatury na temat sylifikacji skał w przyrodzie (J. Wiklendt — PKZ Oddział w Toruniu).

W postulatach kończących obrady znalazły się wnioski pogłębienia współpracy PKZ z ośrodkami naukowymi, ulepszenia informacji o pracach konserwatorskich, zajęta się problemami etyki konserwatorskiej w badaniach laboratoryjnych.

Wysunięto też projekt powołania sekcji konserwacji zabytków przy Polskim Towarzystwie Chemicznym.

Małgorzata Hauke

III MIĘDZYNARODOWA NARADA GRUPY ROBOCZEJ KRAJÓW SOCJALISTYCZNYCH DS. KONSERWACJI ZABYTKÓW HISTORII, KULTURY I MUZEALIÓW

W dniach od 28 września do 4 października 1980 r. w Veszprem (Węgierska Republika Ludowa) odbyła się III Międzynarodowa Narada Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów, której organizatorem była Węgierska Republika Ludowa. W naradzie wzięły udział delegacje krajów członkowskich: Ludowej Republiki Bułgarii, Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Republiki Kuby, Socjalistycznej Republiki Wietnamu i Związku Socjalistycznych Republik Rad. Na czele delegacji polskiej stał sekretarz generalny Grupy Roboczej — dr inż. Tadeusz Polak, naczelny dyrektor PP Pracowni Konserwacji Zabytków.

Delegacje przedstawiły na naradzie sprawozdania z działań prowadzonych w ramach trzynastu wytypowanych tematów, koordynowanych przez wybrane kraje. Delegacja ZSRR zaprezentowała również referat na temat *Ideologiczne i prawne podstawy ochrony zabytków historii, kultury i muzealiów*, który został uzupełniony koferatami delegacji Ludowej Republiki Bułgarii oraz Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej. Z zainteresowaniem wysłuchano wystąpienia delegata polskiego — prof. dra hab. Wojciecha Kalinowskiego, który przedstawił *Projekt szkolenia kadr konserwatorskich*. Jest to temat koordynowany przez stronę polską w ramach prac Grupy Roboczej.

W wyniku dyskusji dokonano pozytywnej oceny działalności Grupy Roboczej w okresie sprawozdawczym od października 1979 do września 1980 r. W podpisanym przez

uczestników protokole podkreślono fakt włączenia się strony wietnamskiej do prac Grupy. Podjęto także ustalenia ogólne dotyczące wykonywania przez kraje członkowskie prac konserwatorskich na wytypowanym przez Bułgarię obiekcie zabytkowym, w celu uczczenia 1300-lecia powstania państwowości bułgarskiej. Bardziej szczegółowe ustalenia powstaną w roku 1981, po przygotowaniu — wspólnie z sekretarzem generalnym — przez specjalistów bułgarskich odpowiednich materiałów i wytypowaniu konkretnego obiektu. Na naradzie przyjęta została również propozycja strony polskiej dotycząca szkolenia kadr konserwatorskich. Temat ten — niezwykle doniosły dla krajów członkowskich — w myśl przyjętych ustaleń między miristerstwami kultury krajów socjalistycznych ma stanowić jedną z ważniejszych form wymiany doświadczeń w krajach członkowskich Grupy Roboczej. Szkolenie kadr konserwatorskich jest oparte przede wszystkim na praktycznych doświadczeniach konserwatorskich. W programie przewidziane jest szkolenie praktyczne oraz teoretyczne. Obok cyklu wykładów specjalistycznych i ogólnych prowadzone będą w pracowniach PP Pracowni Konserwacji Zabytków w Polsce zajęcia, które pozwolą uczestnikom szkolenia zapoznać się z poszczególnymi specjalnościami. Szkolenie trwać będzie sześć miesięcy, a uczestników typować będą przewodniczący krajowych Grup Roboczych w ramach Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów. Szkolenie przewidziane jest dla konserwatorów wszystkich specjalności mających ukończone stu-

dia wyższe lub posiadających praktykę konserwatorską. Z każdego kraju typowanych będzie dwóch przedstawicieli. Oprócz zajęć dydaktycznych, które przewidziane są dla wszystkich uczestników szkolenia, odbywać się będą objazdy naukowe połączone ze zwiedzaniem prac konserwatorskich prowadzonych przez Pracownię Konserwacji Zabytków. Szkolenie kadr konserwatorskich rozpocznie się w 1981 r.

Z dużym zainteresowaniem została przyjęta także propozycja delegacji ZSRR dotycząca wydania w tomie zbiorowym ustaw o ochronie zabytków historii, kultury i muzealiów. Uczestnicy narady zaakceptowali propozycję złożoną przez sekretarza generalnego — dra inż. Tadeusza Polaka w sprawie organizacji pod kierownictwem Grupy Roboczej w 1982 r. w Polsce I Międzynarodowych Targów Materiałów i Sprzętu do Ochrony Dóbr Kultury.

Zgodnie ze złożonym przez delegację węgierską wnioskiem, w 1981 r. odbędzie się I Festiwal Krótkometrażowych Filmów Popularnonaukowych poświęconych ochronie i konserwacji zabytków historii, kultury i muzealiów. Festiwal — którego szczegóły organizacyjne są ustalane — odbędzie się na Węgrzech.

Narada Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów umożliwiła także jej uczestnikom zapoznanie się z zabytkami na Węgrzech i prowadzonymi tam pracami konserwatorskimi. W czasie wycieczki dookoła Balatonu zwiedzono m.in. Vörösbény, Felsőörs, Simontonya, Szántód, Kesthely, Litér, Tác-Gorsium i Székesfehérvár.

Magdalena Gumkowska